HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

7 iunie 2013*

„FEOGA — Secțiunea Garantare — Închiderea conturilor — Cheltuieli excluse de la finanțare — Întârziere excesivă în evaluarea de către Comisie a comunicărilor transmise în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 595/91 — Articolul 32 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 — Obligația de motivare — Termen rezonabil”

În cauza T-267/07,

Republica Italiană, reprezentată de G. Aiello și de S. Fiorentino, avvocati dello Stato,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de C. Cattabriga și de F. Erlbacher, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare în parte a Deciziei 2007/327/CE a Comisiei din 27 aprilie 2007 privind închiderea conturilor agențiilor de plată ale statelor membre referitor la cheltuielile finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare, pentru exercițiul financiar 2006 (JO L 122, p. 51),

TRIBUNALUL (Camera a opta),

compus din domnul L. Truchot, președinte, doamna M. E. Martins Ribeiro și domnul A. Popescu (raportor), judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 18 aprilie 2012,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: italiana.

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Regulamentul (CEE) nr. 729/70 al Consiliului din 21 aprilie 1970 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 94, p. 13), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1287/95 al Consiliului din 22 mai 1995 (JO L 125, p. 1), a instituit normele generale aplicabile finanțării politicii agricole comune (PAC). Regulamentul (CE) nr. 1258/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind finanțarea PAC (JO L 160, p. 103) a înlocuit Regulamentul nr. 729/70 și se aplică cheltuielilor efectuate în intervalul 1 ianuarie 2000-16 octombrie 2006.

2 În temeiul articolului 1 alineatul (2) litera (b) și al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 729/70, precum și al articolului 1 alineatul (2) litera (b) și al articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, secțiunea Garantare a Fondului european de orientare și garantare agricolă (FEOGA) finanțează, în cadrul organizării comune a piețelor agricole, intervențiile menite să stabilizeze aceste piețe, efectuate în conformitate cu normele Uniunii Europene.

3 Potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 729/70 și articolului 7 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1258/1999, Comisia Comunităților Europene decide cu privire la cheltuielile care trebuie excluse de la finanțarea Uniunii în cazul în care constată că acestea nu au fost efectuate în conformitate cu normele Uniunii.

4 Potrivit articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 729/70 și articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1258/1999, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative naționale, statele membre iau măsurile necesare în scopul de a verifica veridicitatea și corectitudinea operațiunilor finanțate de FEOGA, de a preveni și a urmări neregulile și de a recupera sumele pierdute ca rezultat al neregulilor sau al neglijenței.

5 Conform articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, în lipsa unei recuperări complete, consecințele financiare ale neregulilor sau ale neglijenței sunt suportate de Uniune, cu excepția celor rezultate din nereguli sau neglijență care sunt imputabile autorităților administrative sau organismelor statelor membre.

6 Regulamentul nr. 1258/1999 a fost abrogat și înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea PAC (JO L 209, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 193).

7 Potrivit articolului 32 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1290/2005, „[a]tunci când sunt trimise deconturile anuale, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) litera (c) punctul (iii), statele membre înaintează Comisiei un raport de sinteză al procedurilor de recuperare întreprinse în urma depistării neregulilor. Astfel se va obține o defalcare a sumelor rămase nerecuperate, prin procedură administrativă și/sau judiciară și pe anul în care s-a emis prima constatare administrativă sau judiciară a neregulilor descoperite”. De asemenea, în acest alineat se prevede că „[s]tatele membre pun la dispoziția Comisiei detalii ale procedurilor individuale de recuperare și ale sumelor individuale rămase nerecuperate”.

8 Articolul 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005 are următorul cuprins:

„În cazul în care recuperarea nu se produce în decursul a patru ani de la constatarea administrativă sau judiciară sau în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni într-o instanță națională, 50 % din consecințele financiare nerecuperate vor fi suportate de statul membru în cauză și 50 % de bugetul Comisiei.

Statele membre indică separat în raportul de sinteză menționat la primul paragraf din alineatul (3) sumele nerecuperate în termenele prevăzute la primul paragraf din prezentul alineat.

Distribuția sarcinii financiare generate de nerecuperare în conformitate cu primul paragraf se face fără a aduce atingere cerinței conform căreia statul membru în cauză trebuie sa urmeze procedurile de recuperare, în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) din prezentul regulament. Cincizeci la sută din sumele astfel recuperate se creditează către [Fondul european de garantare agricolă (FEGA)], după aplicarea deducerilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol.

Atunci când în contextul procedurii de recuperare se constată absența oricărei nereguli printr-un act administrativ sau juridic având caracter definitiv, statul membru în cauză declară către FEGA drept cheltuială sarcina financiară ce îi revine în conformitate cu primul paragraf.

Cu toate acestea, în cazul în care, din motive care nu pot fi puse în seama statului membru în cauză, recuperarea nu poate fi făcută în termenul stabilit la primul paragraf și suma de recuperat depășește 1 [milion de euro], Comisia poate, la cererea statului membru, să extindă termenul cu până la 50 % din termenul prevăzut inițial."

9 Potrivit articolului 32 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1290/2005, „[î]n cazul în care există o justificare pentru a acționa în acest mod, statele membre pot decide să nu inițieze procedurile de recuperare". Această dispoziție precizează că o asemenea decizie poate fi luată numai în următoarele situații:

„(a) în cazul în care costurile deja suportate și cele estimate pentru recuperare depășesc valoarea ce trebuie recuperată sau

(b) în cazul în care recuperarea se dovedește imposibilă din cauza insolvenței, înregistrată și recunoscută prin legislația internă, a debitorului sau a persoanelor juridic responsabile pentru nereguli."

10 Aceeași dispoziție prevede că „[s]tatul membru indică separat în raportul de sinteză precizat la primul paragraf din alineatul (3) sumele pentru care a decis să nu inițieze recuperarea și motivele pentru care a luat această decizie".

11 Potrivit articolului 32 alineatul (8) din Regulamentul nr. 1290/2005:

„Ca urmare a completării procedurii prevăzute la articolul 31 alineatul (3), Comisia poate decide să excludă de la finanțare sumele din sarcina bugetului comunitar în următoarele cazuri:

(a) în conformitate cu alineatele (5) și (6) din prezentul articol, în cazul în care ea constată că neregularitatea sau nereușita recuperării este rezultatul unei nereguli sau neglijențe a autorităților administrative sau a altui organism oficial al statului membru;

(b) în conformitate cu alineatul (6) din prezentul articol, în cazul în care ea constată că temeiurile în baza cărora statul membru și-a suspendat procedura de recuperare nu sunt justificate."

12 În conformitate cu dispozițiile coroborate ale articolului 16 din Regulamentul nr. 729/70, ale articolului 20 din Regulamentul nr. 1258/1999 și ale articolului 47 din Regulamentul nr. 1290/2005, Regulamentul nr. 729/70 se aplică cheltuielilor efectuate de statele membre în intervalul 1 ianuarie 1971-31 decembrie 1999, în timp ce Regulamentul nr. 1258/1999 se aplică cheltuielilor efectuate în intervalul 1 ianuarie 2000-16 octombrie 2006.

13 Cu toate acestea, în special în temeiul articolului 49 al treilea paragraf a doua liniuță din Regulamentul nr. 1290/2005, articolul 32 din același regulament se aplică în cazurile de nereguli care au fost comunicate în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (CEE) nr. 595/91 al Consiliului din 4 martie 1991 privind neregulile și recuperarea sumelor acordate pe nedrept în cadrul finanțării politicii agricole comune și organizarea unui sistem de informare în acest domeniu și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 283/72 (JO L 67, p. 11, Ediție specială, 03/vol. 9, p. 166) și în privința cărora, până la 16 octombrie 2006, nu s-a realizat recuperarea completă.

14 Articolul 3 din Regulamentul nr. 595/91 prevede:

„(1) În termen de 2 luni de la sfârșitul fiecărui trimestru, statele membre comunică Comisiei cazurile de nereguli care au făcut obiectul unui prim act de constatare administrativă sau judiciară.

În acest scop, ele oferă precizări privind:

— dispoziția care a fost încălcată,

— natura și importanța cheltuielii; în cazul în care nu a fost efectuată nicio plată, sumele totale care ar fi fost plătite pe nedrept dacă neregula nu ar fi fost constatată, cu excepția greșelilor sau neglijențelor comise de operatorii economici, dar depistate înainte de efectuarea plății și care nu conduc la nicio sancțiune administrativă sau judiciară,

— organizările comune ale pieței și produsul sau produsele vizate sau chiar măsura vizată,

— momentul sau perioada în care a fost comisă neregula,

— practicile utilizate pentru comiterea neregulii,

— modul de depistare a neregulii,

— serviciile sau organismele naționale care au constatat neregula,

— consecințele financiare și posibilitățile de recuperare,

— data și sursa primei informări care a dus la presupunerea că ar exista o neregulă,

— data la care s-a constatat neregula,

— dacă este cazul, statele membre și țările terțe în cauză,

— identificarea persoanelor fizice și juridice implicate, cu excepția cazului în care această informație nu este utilă în lupta împotriva neregulilor datorită caracterului neregulii în cauză.

— […]”

15 Articolul 5 alineatul (1) din același regulament menționează că, „[î]n termen de 2 luni de la sfârșitul fiecărui trimestru, statele membre informează Comisia despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor comunicate în conformitate cu articolul 3, precum și schimbările semnificative intervenite în cadrul acestor proceduri”. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, „[a]tunci când un stat membru consideră că recuperarea completă a unei sume nu poate fi efectuată sau scontată, acesta informează Comisia, printr-o comunicare specială, în legătură cu suma care nu a fost recuperată și motivele pentru care această sumă este, în viziunea sa, imputabilă Comunității sau statului membru”, că „[a]ceste informații trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite Comisiei să ia o decizie

privind imputarea consecințelor financiare, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70", și că „[a]ceastă decizie este luată în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 din regulamentul menționat".

16 Normele de aplicare a procedurii de închidere a conturilor FEOGA sunt prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1663/95 al Comisiei din 7 iulie 1995 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 729/70 în ceea ce privește procedura de închidere a conturilor FEOGA secțiunea Garantare (JO L 158, p. 6), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 465/2005 al Comisiei din 22 martie 2005 (JO L 77, p. 6).

17 Articolul 8 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat prevede:

„(1) Dacă, în urma unei anchete, Comisia consideră că respectivele cheltuieli nu au fost efectuate în conformitate cu normele comunitare, aceasta notifică statul membru în cauză cu privire la rezultatele controalelor sale și indică măsurile corective ce trebuie luate pentru a se asigura conformitatea pe viitor.

Comunicarea face trimitere la prezentul regulament. Statul membru răspunde în termen de două luni, iar Comisia își poate modifica poziția în consecință. În cazuri justificate, Comisia poate prelungi perioada acordată pentru răspuns.

După expirarea perioadei acordate pentru răspuns, Comisia invită statul membru la o discuție bilaterală și părțile încearcă să ajungă la o înțelegere privind măsurile ce urmează a fi luate și privind o evaluare a gravității încălcării și a pierderii financiare pentru Comunitatea Europeană. În urma acestei discuții și la expirarea termenului limită fixat de către Comisie în urma discuției și după consultarea statului membru pentru furnizarea unor informații suplimentare sau, atunci când statul membru nu acceptă invitația la o întrunire înainte de termenul limită stabilit de către Comisie, după ce termenul limită a expirat, Comisia comunică oficial concluziile sale statului membru, făcând trimitere la Decizia 94/442/CE a Comisiei. Fără a aduce atingere dispozițiilor celui de al patrulea paragraf al prezentului alineat, această comunicare include o evaluare a posibilelor cheltuieli pe care Comisia intenționează să le excludă în temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul [...] nr. 729/70.

Statul membru informează Comisia cât mai rapid posibil despre măsurile corective adoptate pentru a se asigura conformitatea cu normele comunitare, precum și despre data intrării lor în vigoare. În temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul [...] nr. 729/70, Comisia adoptă, după caz, una sau mai multe decizii de excludere a cheltuielilor afectate de nerespectarea normelor comunitare până la data aplicării măsurilor corective.

(2) Deciziile prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul [...] nr. 729/70 trebuie adoptate după examinarea tuturor rapoartelor întocmite de organul de conciliere în temeiul dispozițiilor Deciziei 94/442/CE." [traducere neoficială]

Istoricul cauzei

18 În anul 2003, Comisia a instituit o „task force «Recuperare»" (denumită în continuare „task force"), compusă din funcționari ai Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și ai Direcției Generale (DG) Agricultură. Această „task force" avea drept sarcină examinarea dosarelor cu nereguli comunicate de statele membre în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 595/91, înainte de 1 ianuarie 1991, în privința cărora sumele plătite nu fuseseră complet recuperate și verificarea respectării de către autoritățile naționale a obligațiilor prevăzute la articolul 8 din Regulamentul nr. 1258/1999. Activitățile desfășurate de task force cuprindeau, printre altele, verificarea activităților

agențiilor de plată italiene, Agenzia per le erogazioni in agricoltura (AGEA, Agenția pentru Acordarea Ajutoarelor în sectorul Agricol) și Servizio autonomo interventi nel settore agricolo (SAISA; Serviciul Autonom de Intervenție în sectorul Agricol).

19 Având în vedere numărul crescut al cazurilor de nereguli care făceau obiectul mandatului său, aproximativ 4 200 de cazuri care însumau în totalitate 1,2 miliarde de euro, task force a decis să examineze, într-o primă etapă, procedurile referitoare la cazurile de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, iar cazurile având un cuantum inferior să fie analizate numai într-o a doua etapă.

20 La finalul activităților desfășurate de task force privind cazurile având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro și urmând procedura de închidere a conturilor prevăzută de Regulamentul nr. 1663/95, Comisia a adoptat Decizia 2006/678/CE privind consecințele financiare aplicabile, în cadrul închiderii conturilor referitoare la cheltuielile finanțate de FEOGA secțiunea Garantare, în anumite cazuri de nereguli săvârșite de operatori (JO L 278, p. 24).

21 Motivele specifice ale corecțiilor financiare efectuate de Comisie au fost rezumate în raportul de sinteză AGRI-2006-62645-01-00 privind rezultatele controalelor referitoare la închiderea conturilor FEOGA secțiunea Garantare în temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 729/70 și al articolului 7 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1258/1999 în ceea ce privește recuperarea plăților nelegale.

22 În acest raport, în privința unui prim grup cuprinzând 157 de cazuri de nereguli, Comisia a constatat că autoritățile italiene nu respectaseră în totalitate obligația de diligență impusă la articolul 8 din Regulamentul nr. 729/70 și la articolul 8 din Regulamentul nr. 1258/1999 și că, având în vedere comportamentul lor neglijent, autoritățile italiene trebuiau să suporte integral sarcinile financiare rezultate din nerecuperarea sumelor plătite în mod incorect, în cuantum de 310 849 495,98 euro. În privința unui al doilea grup de cazuri, Comisia a menționat că comportamentul autorităților naționale nu determina nicio observație din partea serviciilor sale. În anumite dosare, în privința cărora recuperarea sumelor plătite incorect era în viitor considerată imposibilă, sarcina financiară corespunzătoare trebuia suportată integral de FEOGA. În sfârșit, în privința unui al treilea grup de cazuri, atunci când recuperarea sumelor în discuție părea a fi încă posibilă, Comisia a amânat adoptarea unei decizii, întrucât nu era posibil să se stabilească suportarea de FEOGA a consecințelor financiare determinate de nerecuperarea sumelor respective.

23 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 11 decembrie 2006, Republica Italiană a introdus la Tribunal o acțiune având ca obiect anularea în parte a Deciziei 2006/678, în sensul că aceasta excludea de la finanțarea comunitară și stabilea suportarea de bugetul Republicii Italiene a consecințelor financiare referitoare la 105 dosare de nereguli. Tribunalul a respins această acțiune prin Hotărârea din 12 septembrie 2012, Italia/Comisia (T-394/06).

24 La 27 aprilie 2007, Comisia a adoptat Decizia 2007/327/CE privind închiderea conturilor agențiilor de plată ale statelor membre referitor la cheltuielile finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare, pentru exercițiul financiar 2006 (JO L 122, p. 51, denumită în continuare „decizia atacată”). În această decizie, prin aplicarea articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005, Comisia a stabilit ca Republica Italiană să suporte, în proporție de 50 %, sarcina financiară rezultată din plățile nedatorate care fuseseră comunicate de acest stat membru în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 595/91 și care nu fuseseră complet recuperate la 16 octombrie 2006. În aceste plăți se încadrau cazurile de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, care fuseseră comunicate de Republica Italiană, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 595/91, înainte de 1 ianuarie 1999 și care, în așteptarea finalizării procedurilor de recuperare, nu au putut fi incluse în Decizia 2006/678, precum și alte cazuri al căror cuantum era inferior pragului de 500 000 de euro și care făcuseră obiectul unei examinări din partea task force în cursul celei de a doua etape a activităților sale.

Procedura și concluziile părților

25 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 9 iulie 2007, Republica Italiană a introdus prezenta acțiune.

26 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat în Camera a opta, căreia, în consecință, i-a fost repartizată prezenta cauză.

27 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis deschiderea procedurii orale.

28 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 18 aprilie 2012.

29 Republica Italiană solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate, în sensul că a stabilit în sarcina sa suportarea, în proporție de 50 %, a consecințelor financiare nerecuperate în anumite cazuri de nereguli ori de neglijență vizate de acțiune;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

30 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea Republicii Italiene la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

31 În susținerea acțiunii, Republica Italiană invocă, în esență, două motive. Aceasta invocă, în primul rând, o încălcare a articolului 8 din Regulamentul nr. 1663/95, a articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91, precum și a obligației de motivare și, în al doilea rând, o încălcare a articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70, a articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, precum și a obligației de motivare.

Cu privire la încălcarea articolului 8 din Regulamentul nr. 1663/95, a articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91, precum și a obligației de motivare

32 Primul motiv cuprinde două aspecte. Primul aspect privește cazurile de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, în timp ce al doilea aspect privește cazurile de nereguli având un cuantum inferior acestei sume.

Cu privire la cazurile de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro

33 Republica Italiană contestă lipsa unei decizii formale a Comisiei privind șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro în cadrul Deciziei 2006/678. Este vorba despre următoarele cazuri: Ilca SpA [IT/1989/003 (S)], Eurofeed SpA [IT/1991/003 (S)], Italtrading Srl (IT/1994/001), Codelme Srl (IT/1996/001), Codelme Srl (IT/1997/014), Europa Vini Srl (IT/1998/003), Italsemole Srl (IT/1996/018) (denumite în continuare „cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro”).

34 Întârzierile nejustificate în luarea deciziei de către Comisie ar fi împiedicat închiderea celor șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro înainte de adoptarea deciziei atacate, împrejurare care ar fi avut ca efect suportarea sarcinilor, în proporție de 50 %, de bugetul Republicii Italiene. Comisia ar fi dispus, într-un termen rezonabil, de toate informațiile necesare pentru a lua sau pentru a nu lua act de imposibilitatea recuperării tuturor sumelor care făceau obiectul neregulilor și a suportării acestora de bugetul comunitar sau de bugetul statului membru. Întrucât nu a procedat astfel, Comisia ar fi lipsit autoritățile italiene de posibilitatea, după caz, de a-și valorifica drepturile în justiție.

35 În opinia Republicii Italiene, întrucât articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1663/95 prevede că statul membru are obligația de a răspunde în termen de două luni la comunicarea prin care Comisia l-a informat cu privire la rezultatele unei anchete, același termen de două luni ar trebui respectat de Comisie atunci când aceasta trebuie să se pronunțe asupra comunicărilor efectuate în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91.

36 În orice caz, Republica Italiană arată că lipsa menționării unui termen specific în cuprinsul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91 nu autorizează depășirea unui termen rezonabil în limitele stabilite de jurisprudență. Or, la momentul adoptării de către Comisie a Deciziei 2006/678, acest termen ar fi fost cu mult depășit.

37 În replică, Republica Italiană precizează că acest motiv este admisibil în întregime, întrucât interesul de a critica neincluderea în Decizia 2006/678 a cazurilor având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro se concretizează numai atunci când aceste cazuri au fost incluse în decizia atacată. Astfel, în opinia guvernului italian, neincluderea cazurilor în discuție în Decizia 2006/678 nu presupunea în mod obligatoriu includerea acestor cazuri în decizia atacată, ci constituia doar una dintre condițiile pentru ca acestea să fie incluse. În acest interval, Comisia ar fi putut să redefinească cazurile în discuție, chiar să le excludă, aspect cu privire la care guvernul italian nu avea niciun motiv de critică.

38 Mai mult, Republica Italiană invocă o nemotivare care afectează decizia atacată, întrucât Comisia nu a explicat motivul pentru care cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro nu fuseseră soluționate prin Decizia 2006/768, nici nu a justificat întârzierea cu care a fost adoptată decizia atacată. Astfel, Republica Italiană ar fi fost informată doar în cadrul prezentei proceduri cu privire la motivele pentru care Comisia nu luase nicio decizie privind cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro. Explicațiile date de Comisie în memoriul în apărare al acesteia ar constitui totuși nu doar o motivare ulterioară adoptării deciziei atacate, lipsită de pertinență în vederea aprecierii acesteia, ci și o argumentație insuficientă pentru a clarifica motivele acestei decizii. Întrucât noțiunile „lipsa recuperării complete” și „procedură în curs de desfășurare” sunt noțiuni juridice, Comisia nu ar fi putut să se limiteze la a constata că o anumită procedură era în curs de desfășurare, ci ar fi trebuit să evidențieze motivele pentru care considera că recuperarea sumelor în discuție rămânea posibilă.

39 Comisia arată, cu titlu introductiv, că primul motiv de anulare invocat de Republica Italiană este formulat, în realitate, nu împotriva deciziei atacate, ci împotriva Deciziei 2006/678. Comisia apreciază că prezentul aspect al primului motiv de nevaliditate trebuie, așadar, declarat inadmisibil.

40 Prin urmare, trebuie examinată admisibilitatea acestui aspect al primului motiv.

41 În această privință, Republica Italiană contestă în esență lipsa, în cadrul Deciziei 2206/678, a unei decizii formale a Comisiei privind cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro. În opinia Republicii Italiene, Comisia ar fi trebuit să respecte un termen de două luni sau, în orice caz, un termen rezonabil pentru a se pronunța asupra comunicărilor efectuate de statul membru în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91. Or, la momentul adoptării de către Comisie a Deciziei 2006/678, acest termen ar fi fost cu mult depășit.

42 Trebuie arătat că nu se poate susține în mod valabil că această critică formulată de Republica Italiană nu este îndreptată împotriva Deciziei 2006/678. O simplă examinare a cererii introductive și a replicii confirmă că argumentele invocate de Republica Italiană privesc nu legalitatea deciziei atacate, ci legalitatea Deciziei 2006/678.

43 Desigur, este adevărat că, dacă cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro ar fi făcut obiectul Deciziei 2006/678, acestea nu ar fi fost incluse în decizia atacată. Nu este mai puțin adevărat că Decizia 2006/678 nu face obiectul prezentului litigiu și că, așadar, criticile formulate împotriva acestei decizii nu pot determina anularea deciziei atacate și, prin urmare, sunt inoperante în prezenta cauză.

44 Pe de altă parte, trebuie să se considere, în mod asemănător Comisiei, că, dacă guvernul italian intenționa să critice Comisia pentru faptul că nu a adoptat într-un termen rezonabil o decizie expresă, motivată în mod adecvat, cu privire la cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, acesta avea posibilitatea să invite Comisia să se pronunțe asupra acestor cazuri și, eventual, să introducă o acțiune în conformitate cu dispozițiile articolului 232 alineatul (2) CE pentru a solicita constatarea de către instanța Uniunii a abținerii Comisiei de a acționa.

45 În aceste condiții, această critică formulată de Republica Italiană trebuie respinsă ca inoperantă, iar nu ca inadmisibilă.

46 În ceea ce privește critica privind nemotivarea deciziei atacate, trebuie amintit că motivarea impusă la articolul 253 CE trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței Uniunii să își exercite controlul (a se vedea Hotărârea Curții din 14 iulie 2005, Țările de Jos/Comisia, C-26/00, Rec., p. I-6527, punctul 113, și Hotărârea Tribunalului din 19 iunie 2009, Qualcomm/Comisia, T-48/04, Rep., p. II-2029, punctul 174 și jurisprudența citată).

47 În prezenta cauză trebuie să se constate că, din considerentul (11) al deciziei atacate rezultă că, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005, în cazul în care recuperarea ca urmare a neregulilor nu se produce în decurs de patru ani de la constatarea administrativă sau judiciară sau în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni într-o instanță națională, 50 % din consecințele financiare nerecuperate vor fi suportate de statul membru în cauză și 50 % de bugetul comunitar.

48 Întrucât, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 885/2006 al Comisiei din 21 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 în ceea ce privește autorizarea agenților de plăți și a altor entități precum și lichidarea conturilor FEGA și FEADR (JO L 171, p. 90), aplicabil începând cu 16 octombrie 2006 și al cărui articol 11 alineatele (1)-(3) prevede, în esență, aceeași procedură ca cea prevăzută la articolul 8 din Regulamentul nr. 1663/95, statele membre au comunicat cazurile de nereguli în privința cărora, la 16 octombrie 2006, nu intervenise recuperarea completă a sumelor, același considerent concluzionează că, pe baza acestor informații, Comisia trebuie să decidă cu privire la consecințele financiare nerecuperate a sumelor corespunzătoare neregulilor mai vechi de patru ani, respectiv de opt ani.

49 Rezultă că acest considerent al deciziei atacate a permis Republicii Italiene să ia cunoștință de motivele pentru care Comisia a decis suportarea de către statul membru, în proporție de 50 %, a sarcinii consecințelor financiare nerecuperate.

50 În orice caz, în măsura în care, prin intermediul acestei critici, Republica Italiană are în vedere contestarea unei nemotivări a Deciziei 2006/678 în sensul că în decizia respectivă nu a fost explicat motivul pentru care cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de

euro nu fuseseră soluționate în aceeași decizie, această critică trebuie respinsă ca inoperantă. Astfel, constatarea unei eventuale nemotivări a Deciziei 2006/678 nu poate determina sub nicio formă anularea deciziei atacate.

51 Pe de altă parte, trebuie amintit că deciziile Comisiei în materia închiderii conturilor FEOGA sunt adoptate pe baza unui raport de sinteză, precum și a unei corespondențe între Comisie și statul membru în cauză (Hotărârea Curții din 14 martie 2002, Țările de Jos/Comisia, C-132/99, Rec., p. I-2709, punctul 39). În aceste condiții, motivarea unor asemenea decizii trebuie considerată suficientă de vreme ce statul destinatar a fost asociat îndeaproape la procesul de elaborare a acestei decizii și avea cunoștință de motivele pentru care Comisia aprecia că suma în litigiu nu trebuia suportată de FEOGA (a se vedea Hotărârea Curții din 21 martie 2002, Spania/Comisia, C-130/99, Rec., p. I-3005, punctul 126).

52 Or, trebuie să se constate, astfel cum susține Comisia, că raportul de sinteză AGRI-2006-62645-01-00, citat la punctul 21 de mai sus, conține o motivare detaliată a corecțiilor cuprinse în Decizia 2006/678. În acest document, la punctul 4, în cuprinsul rubricii „Amânarea deciziilor privind consecințele financiare nerecuperate privind sumele aferente neregulilor”, serviciile Comisiei au precizat că, în anumite dosare privind neregulile anterioare anului 1999, constataseră că unele proceduri de recuperare se aflau încă pe rolul instanțelor naționale, deși autoritățile naționale acționaseră până la acel moment cu toată diligența cerută. În consecință, serviciile Comisiei apreciau că nu mai era posibilă închiderea acestor dosare, suma corespunzătoare neputând fi suportată de bugetul comunitar, recuperarea rămânând posibilă, nici de bugetul statului membru în cauză, deoarece autoritățile naționale nu acționaseră în mod neglijent. Aceste servicii concluzionau în sensul că era necesar, așadar, să se aștepte finalizarea procedurilor judiciare naționale în curs de desfășurare pentru a se putea pronunța cu privire la consecințele financiare ale unei eventuale nerecuperări și că, prin urmare, aceste dosare fuseseră excluse din domeniul de aplicare al Deciziei 2006/678.

53 În consecință, critica întemeiată pe nemotivarea deciziei atacate trebuie respinsă ca nefondată și, în orice caz, în privința pretinsei nemotivări a Deciziei 2006/678, ca inoperantă.

54 Având în vedere toate cele de mai sus, primul aspect al primul motiv trebuie respins.

Cu privire la neregulile având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro

55 Făcând trimitere la cazurile de nereguli având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro, închise prin decizia atacată, Republica Italiană susține că obiectul deciziei menționate este influențat de împrejurarea că, în lipsa unei justificări, Comisia a întârziat adoptarea deciziilor referitoare la aceste nereguli, depășind un termen rezonabil. Mai mult, în memoriul în apărare, Comisia ar admite că aceste cazuri păreau a nu impune clarificări suplimentare din partea autorităților italiene și că ele ar fi fost incluse în procedura încredințată task force numai din cauza cerințelor legate de economia procedurilor administrative. Din cauza acestei întârzieri, care ar fi total nemotivată, cazurile în discuție ar fi fost incluse în decizia atacată și ar fi fost supuse aplicării articolului 32 din Regulamentul nr. 1290/2005, având ca efect suportarea de bugetul național, în proporție de 50 %, a sarcinilor corespunzătoare.

56 În primul rând, Republica Italiană critică Comisia pentru că nu s-a pronunțat într-un termen rezonabil asupra unui număr de 25 de cazuri de nereguli având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro, deja incluse într-o procedură de închidere a conturilor inițiată în anul 2001 și a cărei suportare de FEOGA fusese deja anunțată de OLAF într-o notă din 12 iunie 2001. Este vorba despre următoarele cazuri: Coprap (IT/1987/001), Tabacchi Levante (IT/1987/002), Casearia Sarda (IT/1991/001), Beca (IT/1994/009), Soc.Coop.Super (IT/1995/003/A), Vinicola Magna (IT/1995/005/A), Eurotrade (IT/1995/015/A), COASO – Italiana Tabacchi (IT/1995/016/A), Ionia (IT/1995/017/A), Beca (IT/1995/018), Addeo Fruit (IT/1995/021), Quaranta (IT/1996/003), D’apolito (IT/1996/007), Sibillo

(IT/1996/016), Agrocom (IT/1996/019), Procaccini (IT/1996/020), Addeo Fruit (IT/1996/023), Mediterrane Vini (IT/1996/001), Oleificio Centro Italia (IT/1996/029), Procaccini (IT/1997/002), Soc.Coop.Super (IT/1997/006/A), Savict (IT/1997/01), Agricola S. Giuseppe (IT/1997/012), Terra D'Oro (IT/1997/017/A), Toscana Tabacchi (IT/1997/018) (denumite în continuare „cele 25 de cazuri de nereguli").

57 În al doilea rând, guvernul italian critică o întârziere în închiderea de către Comisie a altor 36 de cazuri de nereguli care nu au fost incluse în nota OLAF din 12 iunie 2001 și în privința cărora autoritățile italiene ar fi solicitat fără succes serviciilor Comisiei ca acestea să fie suportate de bugetul comunitar. Cu titlu de exemplu, Republica Italiană face trimitere la șapte cazuri menționate în două note ale SAISA din 6 octombrie și din 13 octombrie 2006. Este vorba despre următoarele cazuri de nereguli: Codelme-Cabosa (IT/III/98/12), Centro Sud Conserve (IT/4/98/16), Agroverde (IT/I/95/9), Racaniello Rosa (IT/3/95/19), Agricola Paduli (IT/00/11), Vinicola Vedovato Mario (IT/3/96/26) și Agricola Paduli (IT/95/12).

58 Guvernul italian consideră că nerespectarea de către Comisie a obligației de a se pronunța în termene rezonabile a determinat includerea dosarelor corespunzătoare acestor alte 36 cazuri de nereguli în domeniul de aplicare al articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005, având ca efect suportarea de bugetul național, în proporție de 50 %, a consecințelor financiare corespunzătoare.

59 Mai întâi, trebuie să se arate că nicio normă juridică nu impunea Comisiei să adopte într-un anumit termen o decizie privind o comunicare specială efectuată în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91 (Hotărârea Tribunalului din 26 octombrie 2010, Germania/Comisia, T-236/07, Rep., p. II-5253, punctul 63).

60 Cu toate acestea, trebuie amintit că, în temeiul unui principiu general al dreptului Uniunii, în cadrul procedurilor sale administrative, Comisia are obligația de a respecta un termen rezonabil (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctul 179, și Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 2003, Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis/Comisia, T-196/01, Rec., p. II-3987, punctul 229).

61 Obligația de a respecta un termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative constituie un principiu general de drept al Uniunii a cărui respectare este asigurată de instanța Uniunii și care este preluat, drept componentă a dreptului la bună administrare, de articolul 41 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1) (Hotărârea Tribunalului din 11 aprilie 2006, Angeletti/Comisia, T-394/03, RecFP, p. I-A-2-95 și II-A-2-441, punctul 162).

62 Potrivit unei jurisprudențe constante, caracterul rezonabil al duratei unei proceduri administrative trebuie apreciat în funcție de circumstanțele proprii fiecărei cauze și în special de contextul în care aceasta se înscrie, de diferitele etape procedurale care au fost urmate, de complexitatea cauzei, precum și de importanța acesteia pentru diferitele persoane interesate (Hotărârea Curții din 15 iulie 2004, Spania/Comisia, C-501/00, Rec., p. I-6717, punctul 53).

63 În prezenta cauză, trebuie arătat că, deși este adevărat că reglementarea în vigoare nu impune Comisiei un termen precis pentru a adopta o decizie privind suportarea consecințelor financiare în cazurile în care statul membru transmite o comunicare în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91, nu este mai puțin adevărat că este necesar să se aprecieze caracterul rezonabil al duratei procedurii administrative și, în eventualitatea unei depășiri a termenului rezonabil, să se stabilească dacă această împrejurare a putut afecta decizia atacată.

64 În primul rând, în privința celor 25 de cazuri de nereguli, este cert, astfel cum a confirmat Comisia în ședință, că este vorba despre cazurile comunicate Comisiei de SAISA înainte de anul 1995.

65 Aceste 25 de cazuri făceau parte dintr-un lot de mai mult de o mie de cazuri de nereguli, comunicate de Republica Italiană înainte de anul 1995. Cu toate acestea, era vorba despre singurele cazuri de nereguli care nu impuseseră clarificări suplimentare din partea autorităților italiene.

66 În nota din 12 iunie 2001, OLAF a menționat că aceasta constituia o „notificare oficială în temeiul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1663/95” și, în privința unui prim grup de cazuri cuprinse în anexa 1, preciza următoarele: „Cazuri în privința cărora autoritățile competente au menționat că sumele în discuție trebuie considerate nerecuperabile și în privința cărora ne exprimăm acordul ca acestea să fie suportate de FEOGA secțiunea Garantare […]”.

67 Or, decizia atacată care cuprinde cele 25 de cazuri de nereguli a fost adoptată de Comisie la 27 aprilie 2007.

68 Întrucât aceste cazuri de nereguli au fost comunicate Comisiei înainte de anul 1995, însă au fost incluse în decizia Comisiei de închidere a conturilor tocmai la 27 aprilie 2007, procedura de închidere aferentă acestora a durat, în total, mai mult de șase ani.

69 În plus, trebuie arătat că, începând cu luna iunie 2001, cu alte cuvinte cu aproximativ șase ani înainte de adoptarea deciziei atacate, Comisia a recunoscut că sumele corespunzătoare celor 25 de cazuri de nereguli sunt nerecuperabile și a acceptat să fie suportate de FEOGA.

70 Pentru justificarea acestui termen, Comisia precizează că, deși avea posibilitatea de a efectua în anul 2003 închiderea consecințelor financiare aferente cazurilor de nereguli comunicate în anul 1995 de Regatul Belgiei, de Regatul Danemarcei, de Republica Federală Germania, de Republica Elenă, de Regatul Spaniei, de Republica Franceză, de Irlanda, de Regatul Țărilor de Jos, de Republica Portugheză și de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, din moment ce OLAF reușise să clarifice toate cazurile de nereguli comunicate înainte de anul 1995 de aceste state membre, situația se menținea foarte confuză în privința Republicii Italiene din cauza unui număr mare de proceduri de recuperare aflate în desfășurare, precum și din cauza răspunsurilor foarte vagi și incomplete date de autoritățile italiene.

71 Comisia afirmă că nu a putut să includă în aceeași decizie din 2003 cele 25 de cazuri de nereguli pentru a analiza în ansamblu situația din Italia și pentru a garanta economia necesară procedurilor administrative. În consecință, Comisia a decis să nu efectueze închiderea în privința cazurilor comunicate de guvernul italian înainte de anul 1995, care au fost incluse, împreună cu cele comunicate ulterior, până în anul 1999, în activitățile desfășurate de task force care a fost înființată în anul 2003.

72 Mai mult, Comisia arată că, întrucât task force a început prin a-și concentra eforturile pe cazurile având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, care reprezentau 85 % din sumele care trebuiau recuperate, task force a avut doar în cursul primelor luni ale anului 2005 posibilitatea să înceapă analiza cazurilor având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro, și anume mai mult de 3 800 de cazuri, dintre care cea mai mare parte fuseseră comunicate de Republica Italiană.

73 Adoptarea Regulamentului nr. 1290/2005 la 21 iunie 2005 ar fi implicat, în opinia Comisiei, ca toate cazurile, inclusiv cele 25 de cazuri de nereguli, comunicate înainte de 16 octombrie 2006 în temeiul articolului 3 din Regulamentul nr. 595/91 și în privința cărora nu se realizase încă recuperarea completă, să fie incluse în mod automat în domeniul de aplicare al articolului 32 alineatul (5) din regulamentul menționat.

74 Trebuie să se constate că, chiar dacă se ține seama de numărul mare de proceduri care se aflau în curs de desfășurare în Italia și de obligația Comisiei de a analiza în ansamblu situația din Italia și de a garanta economia necesară procedurilor administrative, caracterul rezonabil al duratei acestei proceduri administrative în ceea ce privește cele 25 de cazuri de nereguli nu poate fi invocat în mod valabil.

75 În primul rând, trebuie arătat că, începând cu luna iunie 2001, cele 25 de cazuri de nereguli nu necesitau nicio activitate de cercetare din partea Comisiei, nici o altă informare suplimentară din partea statului membru. Această împrejurare a fost confirmată de Comisie atât în înscrisurile sale, cât și în ședință.

76 În al doilea rând, existența unui număr ridicat de alte cazuri de nereguli privind Republica Italiană care erau încă în curs de definire nu împiedica nicidecum Comisia să închidă printr-o decizie formală procedura referitoare la cele 25 de cazuri de nereguli. Astfel, cu excepția situației în care toate aceste cazuri de nereguli priveau același stat membru, nu exista nicio altă conexitate de ordin tehnic sau juridic între cele 25 de cazuri de nereguli privind Republica Italiană care împiedica Comisia să le soluționeze printr-o decizie separată.

77 În al treilea rând, întârzierea în definirea celor 25 de cazuri de nereguli nu poate nicidecum să fie imputată Republicii Italiene. În special, în ceea ce privește perioada ulterioară notei OLAF din 12 iunie 2001, la punctul 75 de mai sus s-a arătat deja că Comisia nu solicitase Republicii Italiene nicio informație suplimentară sau clarificare referitoare la aceste cazuri. Din această împrejurare rezultă, chiar dacă se admite, astfel cum susține Comisia, că situația cazurilor de nereguli comunicate de Republica Italiană era confuză îndeosebi din cauza răspunsurilor vagi și incomplete date de autoritățile italiene, că niciunul dintre aceste răspunsuri nu privea cele 25 de cazuri de nereguli. Prin urmare, Republica Italiană nu a contribuit în niciun mod la prelungirea duratei procedurii administrative după luna iunie 2001.

78 În lumina celor de mai sus, trebuie să se constate că, în privința celor 25 de cazuri de nereguli, Comisia nu a respectat un termen rezonabil în desfășurarea procedurii administrative.

79 În continuare, trebuie să se verifice dacă încălcarea acestui principiu poate determina anularea deciziei atacate în privința cazurilor respective.

80 Cu privire la acest aspect, trebuie arătat că încălcarea principiului respectării termenului rezonabil nu justifică, de regulă, anularea deciziei adoptate în urma unei proceduri administrative. Astfel, nerespectarea principiului termenului rezonabil afectează validitatea procedurii administrative doar în cazul în care trecerea excesivă a timpului poate avea un efect asupra conținutului însuși al deciziei adoptate la finalizarea procedurii administrative (a se vedea în acest sens Ordonanța Curții din 13 decembrie 2000, SGA/Comisia, C-39/00 P, Rec., p. I-11201, punctul 44; a se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea Curții din 9 septembrie 2008, FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, Rep., p. I-6513, punctul 203, și Hotărârea Tribunalului din 16 iunie 2011, Heineken Nederland și Heineken/Comisia, T-240/07, Rep., p. II-3355, punctul 295).

81 În prezenta cauză, trebuie amintit că Republica Italiană critică întârzierea Comisiei în a adopta decizia atacată în privința celor 25 de cazuri de nereguli și efectele pe care această întârziere le-a produs asupra deciziei menționate.

82 În această privință, trebuie să se constate că, în temeiul dispoziției în vigoare înainte de adoptarea Regulamentului nr. 1290/2005 și care a fost aplicabilă celor 25 de cazuri de nereguli menționate, cu alte cuvinte articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70, în lipsa unei recuperări complete, consecințele financiare ale neregulilor sau ale neglijenței sunt suportate de Uniune, cu excepția celor rezultate din nereguli sau neglijență care sunt imputabile autorităților administrative sau altor organisme ale statelor membre.

83 Or, în nota din 12 iunie 2001, OLAF a recunoscut că sumele aferente celor 25 de cazuri de nereguli trebuiau considerate nerecuperabile și trebuiau suportate de FEOGA.

84 În consecință, o decizie a Comisiei adoptată în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 ar fi determinat suportarea de FEOGA a tuturor consecințelor financiare aferente celor 25 de cazuri de nereguli.

85 Rezultă că doar din cauza trecerii timpului, în special din cauza întârzierii în adoptarea deciziei atacate de către Comisie și din cauza modificării reglementării aplicabile, aceste consecințe financiare au fost suportate în proporție de 50 % de FEOGA și în proporție de 50 % de Republica Italiană.

86 În aceste împrejurări, în măsura în care trecerea excesivă a timpului a avut efect asupra conținutului însuși al deciziei adoptate la finalizarea procedurii administrative, încălcarea principiului termenului rezonabil constituie un motiv de anulare în parte a deciziei atacate, în sensul în care în aceasta s-a stabilit ca Republica Italiană să suporte în proporție de 50 % consecințele financiare pentru cele 25 cazuri de nereguli.

87 În al doilea rând, în ceea ce privește celelalte cazuri de nereguli având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro, care nu au fost incluse în nota OLAF din 12 iunie 2001 și în raport cu care autoritățile italiene invocă de asemenea încălcarea principiului termenului rezonabil, trebuie să se constate că Republica Italiană se limitează să furnizeze un tabel recapitulativ anexat la cererea introductivă care menționează 36 de cazuri de nereguli, dintre care în privința a 22 de cazuri se precizează că sunt încă deschise, iar în privința celorlalte 14 se precizează că sunt închise.

88 În această privință, trebuie amintit că articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91 prevede că, „[a]tunci când un stat membru consideră că recuperarea completă a unei sume nu poate fi efectuată sau scontată, acesta informează Comisia, printr-o comunicare specială, în legătură cu suma care nu a fost recuperată și motivele pentru care această sumă este, în viziunea sa, imputabilă Comunității sau statului membru”. Același articol prevede că „[a]ceste informații trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite Comisiei să ia o decizie privind imputarea consecințelor financiare, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70”.

89 Articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999 prevăd că, în lipsa unei recuperări complete, consecințele financiare ale neregulilor sau ale neglijenței sunt suportate de Uniune, cu excepția celor rezultate din nereguli sau neglijență care sunt imputabile autorităților administrative sau organismelor statelor membre.

90 Din această împrejurare rezultă că, în conformitate cu aceste dispoziții, atât timp cât procedurile de recuperare se află în desfășurare și este avută în vedere o recuperare a sumelor plătite incorect, este exclusă posibilitatea suportării de bugetul comunitar a consecințelor financiare corespunzătoare.

91 În lumina acestei considerații, în privința celor 22 de cazuri de nereguli menționate ca fiind încă deschise în tabelul recapitulativ indicat la punctul 87 de mai sus, trebuie arătat că procedurile de recuperare aferente lor nu erau închise și că, în consecință, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, sumele corespunzătoare nu puteau fi suportate de FEOGA.

92 Este adevărat că dosarul conține două comunicări efectuate de autoritățile italiene privind finalizarea a șapte din cele 22 de cazuri, din cauza caracterului nerecuperabil al creanțelor în discuție. Totuși, aceste comunicări au fost efectuate abia la 6 octombrie și la 13 octombrie 2006.

93 Or, în temeiul articolului 49 al treilea paragraf a doua liniuță din Regulamentul nr. 1290/2005, articolul 32 din același regulament se aplică cazurilor de nereguli comunicate în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 595/91 și în privința cărora, până la 16 octombrie 2006, nu s-a realizat recuperarea completă.

94 Trebuie arătat, așadar, că, întrucât aceste comunicări au fost efectuate de autoritățile italiene abia la 6 octombrie și la 13 octombrie 2006, serviciile Comisiei nu au dispus de timpul necesar pentru a efectua, înainte de 16 octombrie 2006, verificările impuse pentru a constata imposibilitatea recuperării creanțelor corespunzătoare acestor cazuri de nereguli și a adopta, în consecință, o decizie cu privire la suportarea consecințelor financiare privind aceleași nereguli, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999. Prin urmare, începând cu 16 octombrie 2006, aceste cazuri au intrat în mod automat în domeniul de aplicare al articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005.

95 În ceea ce privește celelalte 14 cazuri de nereguli, indicate în tabelul menționat la punctul 87 de mai sus ca fiind închise, trebuie să se constate că dosarul nu conține nicio comunicare specială din partea autorităților italiene, în sensul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91. Mai mult, dosarul nu conține nicio altă comunicare din partea Comisiei care să confirme caracterul nerecuperabil al sumelor în discuție.

96 În aceste împrejurări, trebuie arătat că Republica Italiană nu furnizează elemente suficiente, în lumina jurisprudenței menționate la punctul 62 de mai sus, pentru a permite Tribunalului să aprecieze caracterul rezonabil al duratei procedurii administrative privind aceste cazuri și, de asemenea, dacă eventuala durată excesivă a acestei proceduri este imputabilă serviciilor Comisiei.

97 Având în vedere cele de mai sus, nu s-a stabilit existența unei încălcări a termenului rezonabil în privința celor 36 de cazuri vizate în prezenta cauză.

98 Din toate cele de mai sus rezultă că al doilea aspect al primului motiv trebuie admis în privința celor 25 de cazuri de nereguli incluse în nota OLAF din 12 iunie 2001 și trebuie respins în rest.

Cu privire la încălcarea articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70, a articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999 și a obligației de motivare

99 În cadrul prezentului motiv, în primul rând, Republica Italiană susține, în ceea ce privește cele șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, că la momentul adoptării Deciziei 2006/678 criteriile care justificau o decizie favorabilă în privința sa erau îndeplinite, deoarece autoritățile italiene făcuseră dovada diligenței lor în gestionarea procedurilor de recuperare referitoare la aceste nereguli. Excluderea acestor cazuri din Decizia 2006/678 și includerea lor în decizia atacată, având ca efect suportarea sumelor corespunzătoare, în proporție de 50 %, de către statul membru s-ar afla, așadar, în contradicție flagrantă cu dispozițiile articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și ale articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999.

100 În al doilea rând, Republica Italiană susține, în esență, că în mod eronat Comisia a considerat că autoritățile administrative sau organismele italiene manifestaseră neglijență în executarea obligațiilor care le reveneau în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și al articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, astfel încât Comisia nu avea temei pentru a stabili în sarcina sa, în proporție de 50 %, consecințele financiare ale pretinselor neglijențe, nici în privința celor șapte cazuri de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro, nici în celelalte cazuri de nereguli având un cuantum inferior acestui prag și care au fost incluse în decizia atacată.

101 Republica Italiană susține că, având în vedere normele naționale aplicabile, durata termenelor care au curs nu este suficientă, în sine, pentru a i se demonstra neglijența. Republica Italiană susține că, în conformitate cu aceste norme, în ceea ce privește cazurile de nereguli semnalate în atenția AGEA, în urma controalelor efectuate de terți, Republica Italiană ar fi putut solicita restituirea sumelor în discuție numai la finalizarea primei evaluări emise de autoritatea judiciară și că creanța ar corespunde criteriilor privind caracterul cert, lichid și exigibil impuse de dreptul italian în acest sens. Din această împrejurare rezultă că Comisia ar fi trebuit să țină seama de timpul necesar punerii în aplicare a

criteriilor respective pentru a aprecia durata termenelor care au curs pentru a stabili pretinsa neglijență imputabilă Republicii Italiene în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999.

102 În al treilea rând, potrivit Republicii Italiene, decizia atacată este viciată de nemotivare întrucât nu expune motivele care, în pofida neglijenței vădite a autorităților italiene, au determinat Comisia să stabilească în sarcina bugetului național, în proporție de 50 %, sarcinile corespunzătoare cazurilor în discuție.

103 Comisia observă că criticile referitoare la cazurile având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro invocate de Republica Italiană în cadrul prezentului motiv nu vizează decizia atacată, ci Decizia 2006/678. Comisia arată că, pentru a contesta Decizia 2006/678 întrucât în cuprinsul acesteia s-a abținut să se pronunțe asupra cazurilor respective, guvernul italian a introdus o acțiune în anulare în cauza T-394/06, în care a invocat deja pretinsa diligență cu care au fost gestionate procedurile de recuperare privind acele cazuri de nereguli.

104 În această privință, trebuie amintit că Decizia 2006/678 nu face obiectul prezentei acțiuni și, prin urmare, toate criticile formulate împotriva acestei decizii, chiar dacă s-ar presupune că ar fi admisibile și întemeiate, nu pot determina anularea deciziei atacate și trebuie, așadar, respinse ca inoperante.

105 În ceea ce privește contestarea de către guvernul italian a caracterului neglijent al comportamentului său în executarea obligațiilor care îi revin în materia recuperării sumelor plătite incorect, trebuie arătat că aceasta este întemeiată pe o premisă eronată.

106 Astfel, în decizia atacată, Comisia nu s-a întemeiat pe comportamentul neglijent al autorităților italiene pentru a stabili ca bugetul național să suporte în proporție de 50 % consecințele financiare corespunzătoare cazurilor în discuție. Comisia s-a întemeiat pe articolul 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005, potrivit căruia, în privința sumelor a căror recuperare nu se produce în decursul a patru ani de la constatarea administrativă sau judiciară sau în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni într-o instanță națională, 50 % din consecințele financiare nerecuperate vor fi suportate de statul membru în cauză și 50 % de bugetul comunitar.

107 În sistemul anterior, în temeiul dispozițiilor articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70 și ale articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999, consecințele financiare ale neregulilor sau ale neglijenței erau suportate de Comunitate, cu excepția celor care rezultă din nereguli sau neglijențe imputabile autorităților administrative sau altor organisme ale statelor membre. Or, prin adoptarea Regulamentului nr. 1290/2005, Consiliul Uniunii și-a stabilit în special ca obiectiv instituirea unei proceduri care să permită Comisiei să apere interesele bugetului comunitar prin imputarea în parte statului membru a sumelor pierdute din cauza neregulilor și care nu sunt recuperate la timp [considerentele (25) și (26)]. Astfel, articolul 32 alineatul (5) din acest text prevede că sumele a căror recuperare nu se produce în decursul a patru sau opt ani de la prima constatare administrativă sau judiciară fac în continuare obiectul unei imputări în părți egale între statul membru și bugetul comunitar (Hotărârea Germania/Comisia, citată anterior, punctul 49).

108 Rezultă că această dispoziție permite Comisiei să impute statului membru jumătate din sumele pierdute din cauza neregulilor sau nerecuperate în termene rezonabile, fără a fi necesar să se demonstreze de la caz la caz că nerecuperarea sau întârzierea în recuperarea sumelor respective este cauzată de comportamentul neglijent al autorităților naționale. Suportarea de bilanțul național a 50 % din sarcina financiară rezultată din nerecuperare sau dintr-o întârziere în recuperare este un efect automat al simplei treceri a timpului.

109 În aceste condiții, această critică invocată de Republica Italiană trebuie respinsă.

110 În ceea ce privește pretinsa nemotivare a deciziei atacate, este suficient să se arate, astfel cum Comisia susține în mod întemeiat, că, întrucât decizia atacată nu s-a întemeiat pe comportamentul neglijent al autorităților italiene pentru a stabili ca bugetul național să suporte în proporție de 50 % consecințele financiare corespunzătoare cazurilor în discuție, ci s-a limitat să aplice articolul 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005, Comisia putea îndeplini obligația de motivare prevăzută de tratat prin simpla trimitere la această dispoziție. Or, după cum Tribunalul a arătat deja la punctele 47-49 de mai sus, considerentul (11) al deciziei atacate face trimitere, pe larg, la articolul 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005.

111 În consecință, motivarea deciziei atacate trebuie considerată suficientă cu privire la acest aspect.

112 Rezultă din cele de mai sus că al doilea motiv trebuie respins.

113 Din toate considerațiile de mai sus rezultă că decizia atacată trebuie anulată în parte, în măsura în care Comisia a stabilit suportarea de către Republica Italiană, în proporție de 50 %, a consecințelor financiare determinate de lipsa recuperării în 25 de cazuri de nereguli. Prezenta acțiune este respinsă în rest.

Cu privire la cheltuielile de judecată

114 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Pe de altă parte, potrivit articolului 87 alineatul (3) din același regulament, pentru motive excepționale sau în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, Tribunalul poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli.

115 Întrucât Republica Italiană a căzut în pretenții, cu excepția imputării, în proporție de 50 %, a consecințelor financiare determinate de lipsa recuperării în 25 de cazuri de nereguli, aceasta trebuie obligată să suporte patru cincimi din cheltuielile sale de judecată, precum și patru cincimi din cheltuielile de judecată ale Comisiei.

116 Comisia va suporta o cincime din cheltuielile sale de judecată și o cincime din cheltuielile de judecată ale Republicii Italiene.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia 2007/327/CE a Comisiei din 27 aprilie 2007 privind închiderea conturilor agențiilor de plată ale statelor membre referitor la cheltuielile finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare, pentru exercițiul financiar 2006, în măsura în care impune în sarcina Republicii Italiene suportarea, în proporție de 50 %, a consecințelor financiare determinate de lipsa recuperării în următoarele cazuri de nereguli: Coprap (IT/1987/001), Tabacchi Levante (IT/1987/002), Casearia Sarda (IT/1991/001), Beca (IT/1994/009), Soc.Coop.Super (IT/1995/003/A), Vinicola Magna (IT/1995/005/A), Eurotrade (IT/1995/015/A), COASO – Italiana Tabacchi (IT/1995/016/A), Ionia (IT/1995/017/A), Beca (IT/1995/018), Addeo Fruit (IT/1995/021), Quaranta (IT/1996/003), D'apolito (IT/1996/007), Sibillo (IT/1996/016), Agrocom (IT/1996/019), Procaccini (IT/1996/020), Addeo Fruit (IT/1996/023), Mediterrane Vini (IT/1996/001),**

Oleificio Centro Italia (IT/1996/029), Procaccini (IT/1997/002), Soc.Coop.Super (IT/1997/006/A), Savict (IT/1997/01), Agricola S. Giuseppe (IT/1997/012), Terra D'Oro (IT/1997/017/A), Toscana Tabacchi (IT/1997/018).

2) Respinge în rest acțiunea.

3) Obligă Republica Italiană să suporte patru cincimi din cheltuielile sale de judecată, precum și patru cincimi din cheltuielile de judecată ale Comisiei Europene.

4) Obligă Comisia să suporte o cincime din cheltuielile sale de judecată, precum și o cincime din cheltuielile de judecată ale Republicii Italiene.

Truchot Martins Ribeiro Popescu

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 iunie 2013.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic 1

Istoricul cauzei 5

Procedura și concluziile părților 7

În drept 7

Cu privire la încălcarea articolului 8 din Regulamentul nr. 1663/95, a articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 595/91, precum și a obligației de motivare 7

Cu privire la cazurile de nereguli având un cuantum superior sumei de 500 000 de euro 7

Cu privire la neregulile având un cuantum inferior sumei de 500 000 de euro 10

Cu privire la încălcarea articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 729/70, a articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1258/1999 și a obligației de motivare 15

Cu privire la cheltuielile de judecată 17